

COSINZEANA

revistă literară
ilustrată săptămânală

ABONAMENTUL:

<u>PENTRU AUSTRO-UNGARIA:</u>	Pe un an cor. 12'—	<u>PENTRU STRĂINĂTATE:</u>	Pe un an cor. 20'—
	Pe $\frac{1}{2}$ an cor. 6'—		Pe $\frac{1}{2}$ an cor. 10'—
	Pe $\frac{1}{4}$ an cor. 3'—		Pe $\frac{1}{4}$ an cor. 5'—
	Pe 1 lună cor. 1'20		Pe 1 lună cor. 2'—

Redacția și Administrația în Orăștie—Szászváros.

„Librăria Națională” S. Bornemisa

Orăștie—Szászváros

Cele mai noi
cărți literare!

Dragoslav: Volintirii, nuvele, cor. 1:80
Fogazzaro: Misterul Poetului,
roman 1:80
Culina: Carte de bucate 3—
Catina: Proba cuceririi Si-
listrei 2—
Dr. Grünfeld: Viața sexuală 1—
Dr. Sterian: Cum putem mări
cantitatea de viață 1:50
Achimescu: Nuvele alese 1—
Demetriad: Visul lui Ali 2—
E. Farago: Copiilor 1:25
Demetrescu: Începuturile ome-
nirii 0:50

A. Cazaban: Între femeie și
pisică, nuvele 1:50
E. Lovinescu: Aripa morții,
roman 1:80
N. Beldiceanu: Chilia dra-
gostei, nuvele 1:50
V. Eftimiu: Cocoșul negru 2:50
Wells: Primii oameni în lună 0:80
Locusteanu: Cincizeci figuri
contemporane 2:50
Apostolescu: Istoria literaturii
moderne 0:20
Ion Agârbicean: Schițe și po-
vestiri 2—

Cele mai noi
cărți literare!

Pentru porto să se trimită deosebit 20 bani de-o carte. Comandele se execută cu cea mai mare promptitudine. Librăria e provăzută cu un bogat depozit de cărți literare, și la dorință procură și cărți cari îi lipsesc. Mai are mare depozit și de hârtie de cancelarie și pentru scrisori, cerneală și revizite școlare. Cereți catalogul gratis și franco.

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ”
S. Bornemisa, a edat un
splendid tablou național, tipă-
rit în color, în mărime 47/59
centri, reprezentând mărreața
clipă istorică:

**Intrarea
lui Mihai Viteazu
în Alba-Iulia, la 1599.**

E o foarte frumoasă po-
doabă pentru oricare casă ro-
mânească și e cel mai bun
cadou, ce se poate face la ori-
ce prilejuri. Prețul unui esem-
plar e cor. 2:50, franco. La o
comandă de 10 exemplare, se
trimit franco, pentru numai
21 coroane. — Cereți-l dela

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ”
S. BORNEMISA
ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS

Colecțiile „Cosinzenii”

de pe anul I. și II. se
pot comanda dela adm-
nistrația revistei pentru
:: suma de cor. 15.— ::

Abonații noștri noi, cari doresc
să aibă revista noastră dela în-
ceput, le capătă amândouă colec-
țiile pentru suma de 13 coroane.

Horea, Cloșca, Crișan.

cei trei capi ai revoluției țărănești
din 1784, i-a tipărit într'un splen-
did tablou colorat, după portre-
tele originale dintr'un muzeu, „Li-
brăria Națională” S. Bornemisa,
și i-a pus în vânzare pentru suma
de cor. 2:50 franco; și cor. 2:75
franco recomandat.

Cei ce doresc să aibă o
icoană națională

în casă, care să le vorbească de
una dintre cele mai dureroase pa-
gini ale neamului nostru, să co-
mande acest tablou, care e unic în
felul lui și e vrednic să stea pe
păretele oricărei case românești.

La o comandă de 10 esem-
plare se trimit franco recomandat
pentru numai 21 coroane, în loc
de cor. 27:50. A se comanda la

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ”
S. BORNEMISA
în ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS

OSINZEANA

REVISTA LITERARA ILUSTRATA... REDACTOR SEBASTIAN BORNEMISA.

ANUL III.

ORĂȘTIE, 15 Iunie n. 1913.

Nr. 24.

Dela New-York la Niagara.

EUGEN VANCU

Eram la începutul luni florilor. Parcul de pe malul Hudsonului îmbrăcase haină de primăvară și arbuștii erau împodobiți cu ghirlande galbene. Cireșii pitici, donați de guvernul japonez, plantați pe dâlma unde se înalță mauzoleul impozant al lui Grant, general renumit din războiul de secesiune, își desfăcuseră petalele lor trandafirii și dădeau împrejurimei un aer de poezie și liniște.

Râul măestos eră plin cu vapoare mari și cu luntri de pescari, ce poposeau în mijlocul său. Aproape de mal odihneau iahturi luxoase și personalul de echipaj lucră la curățirea și înzestrarea lor.

Misiunea noastră eră împlinită și priveam cu sentimente ciudate la vapoarele ce alergau la vale grăbindu-se spre largul mării. Steagurile lor fâlfăitoare ziceau par'că un ultim adio malurilor verzi. Peste câteva zile vom respira și noi aerul sărat al oceanului, dar înainte de a ne imbarcă pentru bătrâna Europă, ne hotărîm a vizită și cataractele renumite ale Niagarei.

Prietinul T. primise tocmai în zilele aceste o ilustrată din Cleveland unde eram invitați să ne întâlnim cu o societate mai mare de Români la Buffalo și de acolo să plecăm împreună la Niagara Falls. Însă chiar pe vremea aceasta începură acele ploii torențiale, cari în câteva minute prefac în râuri străzile N.-Yorkului, și astfel amânând excursiunea noastră, pornirăm singuri în altă zi.

În vederea, că în 18 Mai trebuiă să ne imbarcăm, cu aranjamentul bagajelor eram gata și trebuiă numai să luăm cu noi paralele necesare și să facem ultima vizită la bancherii pe cari i-am molestat luni de zile cu cereri de sfaturi și bani. Urcarăm deci trenul subteran spre Wall Street și în 20 minute ajunserăm la locul dorit. În Standard Oil Ci Building luarăm liftul expres pentru etajul al 43-lea și mai curând de cinci minute eram în fața omului, care reprezintă firma „Ladenburg & Co“. După câteva cuvinte convenționale expuserăm scopul venirii noastre. Regrete în dreapta,

regrete în stânga, în sfârșit așezarăm frumoșii dolari la buzunar și pornirăm la vale cu aceeaș viteză cu care urcarăm. Lifturile americane sunt foarte perfecte și manipulațiunea simplă, așa că accidentele sunt aproape cu desăvârșire eschise; însă trebuie să te obișnuiești cu repezeli din astfel de înălțimi, căci altfel ai simțul boalei de mare.

Terminul excursiei îl puseserăm ca pe mâine-zi, în 12 Mai. Dimineața la ora fixată care cu „elevated“-ul care cu „subwag“-ul ajunserăm la gara „New-York Grand Central“.

Plimbându-te în jurul acestei gări, nimic nu denotă că e una dintre cele mai importante gări din Statele-Unite. Nu vezi fumul locomotivelor, nu auzi sgomotul și fluierul lor, nici semnale de sosire sau plecare. Gara propriu zisă e cu două etaje sub nivelul străzii, și numeri luminați electric arată pe la diferite intrări ciasul plecării trenurilor.

Când ne urcăm facem involuntar comparație între vagoanele noastre și cele americane, și constatăm, că ale noastre sunt mai comoade și merg mai lin. Drept că avem fiecare fotoliul său care se învârte într'un picior, ca cetatea din poveste și poți privi în toate direcțiunile prin ferestrele mari, sau să-ți întorci spatetele dacă nu-ți convine mutra vis-a-viului, însă nu poți aprinde o țigaretă și nu-ți poți lungi picioarele după plac peste trei șezuturi, spre pildă, sau chiar să te culci, după cum o faci în Europa. Hamacurile pentru bagajul de mână încă sunt mititele și o cutie de pălării de dame la nici un caz nu ar putea încăpea în ele.

Dacă vrei să fumezi o țigaretă, ai voie să ieși pe platforma dela capătul vagonului. Nu e însă plăcut, căci petrișul și volbura de praf aruncată de roțile vagonului îți intra în ochi, iar hainele se umplu de praf și funingine.

Linia ferată duce timp de $\frac{1}{2}$ ceas pe sub „Park Avenue“ și abia după aceea, la stațiunea „Harlem River“ iasă la lumina zilei trecând după scurtă vreme pe malul stâng al fluviului Hudson.

Depărtarea dela N.-York la Niagara Falls e de 740 km. și expresul îl parcurge în 8 ore, alergând cu

o viteză cam de 90 km. pe cîas, viteză normală americană.

Companionii noștri de călătorie sunt americani. Fisonomiile lor sunt c'am sarbede, atât la femei cât și la bărbați; părul roșcat, ochii suri și tenul plin de pistru, ceea ce denotă perfect tipul anglo-saxon. Figurile sunt uscățive. Cu cât înaintăm spre Nord, fețele rase dispar tot mai mult, și mustețele se fac tot mai mari. Pe malul sudic al lacurilor celor mari dominează încă mustețele tunse englezește, la malul nordic, în Canada se afirmă mustața franțuzască, fiind coloniștii cea mai mare parte francezi. Șicul damelor newyorkane dispare și face loc unui gust cam nemțesc.

Limba de conversație e cea englezească. Streinul care emigrează în America, ușor ia obiceiurile americane, vorbește cu predilecție englezește și dă strajnic pe Americanul. Nemții în privința asta sunt mai maleabili: după șase luni își dau aerul par'că ar vorbi numai stricat nemțeste.

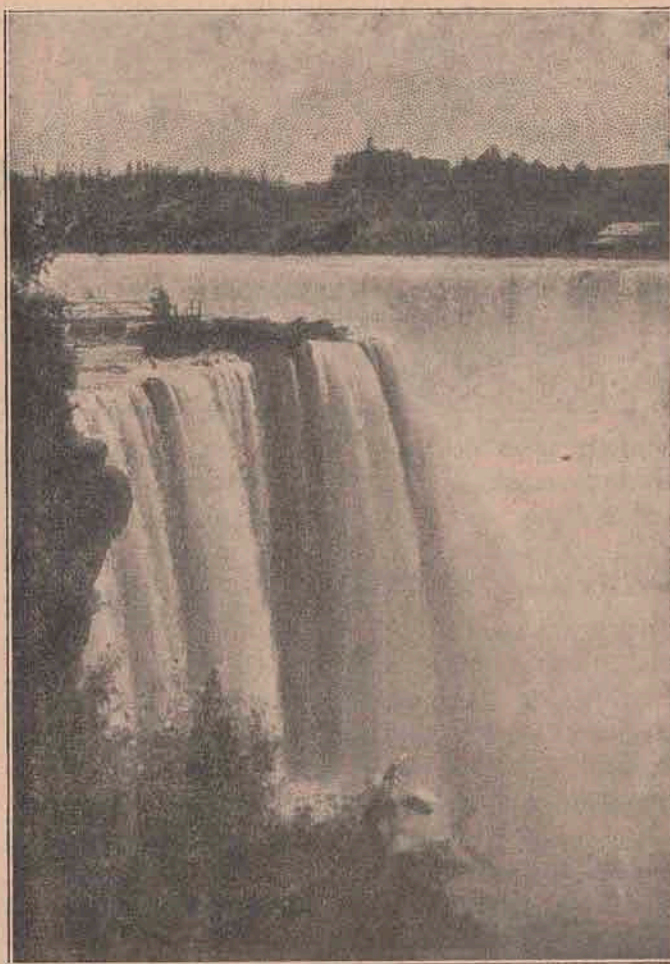
Fluviul maiestos, lat ca Dunărea la Galați, curge lin printre coline acoperite cu păduri verzi, printre sate și orașele albe. Vapoare și vapoare strătaie undele sale ducând belșugul țării spre mare, și iahturi ușoare circula în toate direcțiunile.

Orașelele prin cari trecem au nume olandeze, ca Spuyten Duyvil, Yonkers, Harlem, etc. arătând întocmai ca New-Yorkul, că împrejurimile acestea au fost colonizate la 'nceput de olandezi. Odată New-Yorkul se numea New-Amsterdam, după coloniștii din împrejurimea Amsterdamului. Poporul acesta vânjos a stărpit pădurile seculare, a împins prin războaie crâncene Indianii spre apusul continentului și a deschis pas de pas drumul civilizației pe cai până atunci necunoscute.

Nu peste mult părăsim malurile pitorești ale fluviului și la Albany, trecem în țara deluroasă a Irochezilor și Mohicanilor. La stînga noastră se perd în zarea albăstrie munții Catskill, pe românește ai „râului pisicei“, din cari se alimentează New-Yorkul cu apă de beut. Reservoarele și conductele cari sunt săpate pe sub fluviul Hudson, sunt unice în lume.

Țara Irochezilor și Mohicanilor e destul de monotona, peisajul fiind întrerupt numai ici și colo de păduri rare. Săcurea a tăiat de mult pădurile seculare în cari se petreceau aventurile și bătăliile din poveștile pe cari le-am citit din copilărie. Nu mai există Ciorap de piele și a perit de mult și ultimul Mohican. Pe locurile unde odinioară Indianii dulmecați atenți urmele „fețelor palide“ și a altor inimi, trece acum lăsând adânci urme plugul de vapor. Poporul autohton a fost decimat de flinta Europeanilor, de boale și de alcool; războaiele i-au împrăștiat și puținii cari au mai rămas, au părăsit și ei vieța nomadă și s'au prefăcut în farmeri pacinici. Sate nu prea sunt pe aici și orașele sunt rare. Costumul pitoresc al Indianilor asemenea dispare din ce în ce și lucrurile afirmative originale ce se vînd prin prăvălii, sunt de obicei numai imitații ieftine, fabricate în massă.

Orașul Albany e de origine olandeză și unul din-

Niagara cu podul deasupra cătaractului, de pe care lumea privește extasiată căderea apei în adâncimi.

tre orașele mai vechi din America. Centrul orașului cu străzile înguste și strâmbe poartă și acuma timbrul originii sale. De prezent e capitala statului New-York și are 100.000 locuitori.

Trenul trece de aici peste râul Mohawk și canalul Erie, în valea frumoasă a Mohawkului, țara Mohicanilor care pe vremuri era cea mai puternică între statele indiane. Adunarea anuală a reprezentanților poporului numiți „sachem“ se făcea pe „dealul triburilor“. Puterea Mohicanilor a ajuns la culme sub domnia șefului Iosif Brant pe la anul 1750 când se uniră cele șase triburi ale Mohicanilor, Oneida, Onondaga, Cayuga și Seneca; mai târziu se mai alipi și tribul Tuscarora formând laolaltă „Uniunea Irochezilor“. Mai spre nord, către locurile mari, se află resturile tribului cel mai sălbatic numit Sioux.

Locurile de vînat ale Indianilor se întindeau până în apropierea orașului New-York. În urma războaielor continue între ei înșiși și cu Europeanii, uniunea s'a dizolvat și cei mai mulți au emigrat în Canada unde se vede că sunt mai la adăpost, căci numărul lor crește, pecând în patria veche abia mai întălnim câte un nume de râu care mai pomenește de cei dispăruți.

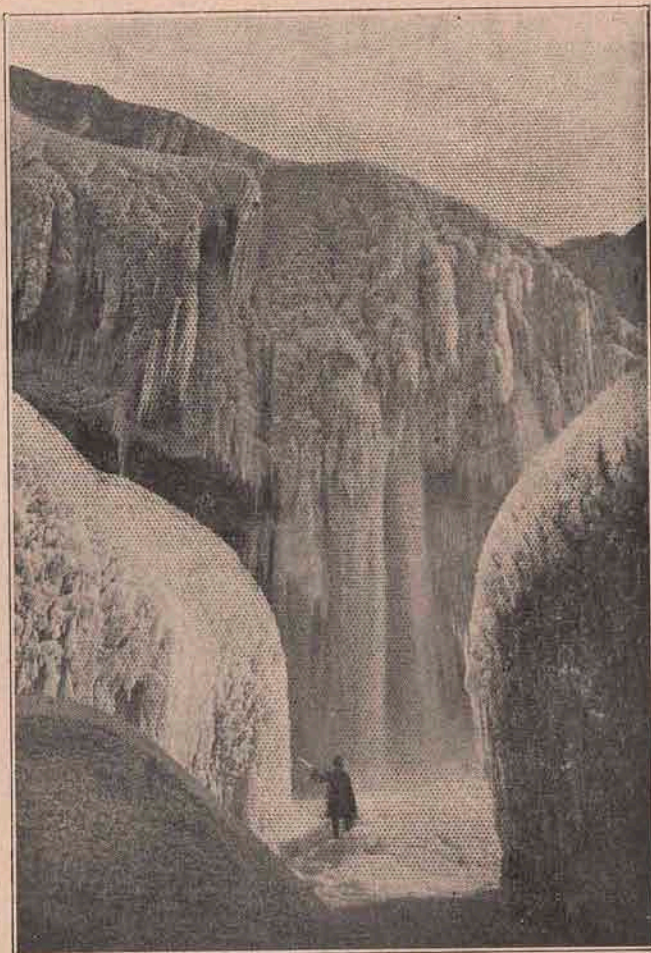
Amestecul de altfel mic cu sânge european nu a influențat decât sporadic tipul poporului. În orașul New-York doar pe scene de varietăți mai vezi câte un tip original indian. Indianii nu au fost asimilați ci extirpați.

Americanii dau cu predilecție numiri clasice orașelor lor. Așa trecem prin Roma, orașel cu 15.000 locuitori, dar foarte industrial; apoi Siracuza, situat la marginea lacului Onondaga. Are izvoare de apă sărată foarte condensată, așa încât se folosește pentru producțiunea en gros de sare. Aproape de orașul acesta, lângă Rochester, se zice că ar fi găsit profetul Mormonilor, Smith, tablele de metal ale bibliei sale.

Târziu, după amiazi, ajungem la orașul Buffalo, al doilea după mărime, în statul New-York, situat pe malul lacului Erie, lângă eșirea râului Niagara din lac, la 32 km. dela cascade.

Orașul își are numirea dela cârdurile de bivoli sălbatici cari înainte cu un veac pășteau pe aici. Acuma în locul acela pustiu se ridică un oraș cu 400 mii locuitori ce învederează desvoltarea repentină a Americii. Orașul se distinge prin industria de petrol. Lacul Erie îi dă o importanță deosebită, stând prin el în legătură mijlocită cu marea. Dintre locuitori c'am $\frac{1}{3}$ sunt de origine germană, după-cum în genere elementul german e foarte răspândit atât în New-York, cât și alte orașe din nord.

Lacul Erie, al doilea socotind dela ost spre vest, e unul din așa numitele „lacuri mari“, cari despart Statele-Unite de Canada. Ocupă o suprafață ca jumătate din Ardeal. Navigațiunea pe el e foarte vie, însă din cauza climei aspre e întreruptă de ghiață în lunile

Cataractul Niagara înghețat. E o splendoare să vezi în timp de iarnă gheața uriașă prinsă în stâlpi de ghiață lucitori și lungi de câțiva metri.

Un indian răpit de valuri, în clipa, când ajunge la gura cataractului Niagara.

Decembre—April. În Buffalo a fost omorât președintele Mac Kinley cu ocazia expoziției panamericane în 1901.

În gară trebuie să coborâm din expres și să-l schimbăm cu un vicinal cu vagoane simple și murdare. Drumul de fier merge acum pe malul drept al râului Niagara trecând pe lângă stațiuni mici cu nume exotice și ajungem pe 'nserate la orașelul Niagara-Falls.

Vuetul apelor se aude de departe și deasupra cascadelor fumează nori albi de apă. Eram foarte curioși să vedem în sfârșit acest fenomen unic în felul lui, și după ce găsim odăi convenabile în hotelul cel mai apropiat, ne grăbirăm în „Prospect park“ la malul apelor.

„Niagara“ pe care Englezii o pronunță „naieghere“ înseamnă în limba înflorită a Indianilor „tunetul apelor“, și într'adevăr, sunetul ce-l produce apa, care cade dela o înălțime de 45 metri, se aseamăna tunetelor unei furtuni de vară. În intervale scurte urmează un bubuit după altul și din adâncime apa sfărâmată în miliarde de stropi, sare în sus, se condensează în nori ce plutesc totdeauna peste cataracte și răspândesc o veșnică ploaie mărunță. În urma umezelei și vegetația din împrejurime e foarte bogată.

Mă apropiu de bariera de fier ce îngrădește marginea abisului. Vorbele nu se mai aud de bubuiturile neîntrerupte. În adâncime apa clocotește în valuri de spume și se ridică par'că împinsă de desupt de puteri

nevăzute. Te apucă amețeala și involuntar te dai mai înapoi simțind ca și cum bariera s-ar mișca și de teamă ca să nu te prăbușești în vârtoare. Te apucă groaza și un aspect adânc te pătrunde în fața puterii mărețe a naturii. O sută de metri mai jos de cascadă apa curge iarăș lină, în valuri verzui, pe sub un pod de oțel ce leagă malul american cu cel canadian într'un singur arc...

Înserează și ne întorcem la hotel. În urma unei ploiceli temperatura a scăzut nițel și ne prinde bine un vin vechiu și ceaiul servit de negri. În New-York serviciul de chelneri nu e provăzut de „coloured people“ — oameni colorați — pe când aici se vede că au teren exclusiv ei. Rânjesc foarte prietenește dar ți-e teamă vecinic că degetele lor lasă urme pe farfuriile și linge-ria albă.

Dimineața cealaltă se prezintă cu o zare înorată. Începe să ploaie. Ședem în antreul hotelului, cumpărăm din bazar vederi și amintiri, fumăm, scriem ilustrate și așteptăm vreme mai bună. Într'asta cerul se înseninează și un cociș se oferă să ne ducă, zicând că ni-a mai găsit un companion cu care să împărțim cheltuelile. De altfel ne face preț redus și-mi spune confidențial că nu așteaptă ca contra-serviciu decât o țigară bună, ceea ce-i și promit. „Hand shake“, dăm mâna și târgul e gata. Facem cunoștința apoi cu „companionul“, o englezoaică căruntă și slabă, foarte decentă încât abia ni-a privit de câteva ori. O poftim cu un „please“ la locul de onoare și pornim. Sunt multe lucruri de văzut așa încât am putea petrece două zile pe aici, însă nu toate sunt interesante.

Orășelul „Niagara Falls“ nu are decât 15.000 loc. și până în vremile din urmă a trăit mai cu seamă din industria de străini, venind turiști din toată lumea să admire acest fenomen al naturii. Numărul acestora anual atinge cifra de 700.000. Acuma însă, Americanii, popor practic cum sunt, au căutat să valorizeze forța imensă ce se produce prin căderea masei de apă care se evaluează la 425.000 metri cubici la minută. Au construit deci la 1 km. din sus de cataracte un motor cu turbine care produce o putere de 400.000 cai. În urma acesteia poezia vremurilor veci dispăre din ce în ce și orașul se impopulează de fabrici. Pentruca totuș împrejurimea cataractelor să-și poată păstra și pe mai departe originalitatea, statul atât în Canada, cât și în Statele Unite, a declarat-o de „rezervațiune“ sau „parc național“.

Înainte de a se formă cataractele, fluviul prin insulele mici ale „caprelor“ și celor „trei surori“ se bifurcă și formează astfel cataractul mai mic, dar mai frumos, american, și cel cu mult mai mare și impozant al „potcoavei“, după forma sa, sau canadian.

Apa cataractului american se desface în căderea sa în milioane de dantele spumoase ca o perdea fantastică, învalue stânca pe toată înălțimea sa de 45 m. După lumina soarelui ea radiază în colorile cele mai frumoase de ultramarin și smaragd, iar particulele microscopice de apă aruncate în văzduh produc un joc feeric de curcubeuri.

Cataractul canadian prăbușește apele sale într'o

continuă masă compactă de culoare verzuie. Brațul acesta al Niagarei e și mai adânc: o naie de războiu scoasă din serviciu a fost aici dată la vale fără să atingă fundul apei. Nouăzeci de procente din apa fluviului cade peste cataractul acesta. Vuetul și norii de apă ce se ridică din adâncime se pot observa dintr'o depărtare de mai mulți kilometri. După legenda indiană cataractele înghit două victime pe an, de fapt însă numărul victimelor, fie prin nenorociri, fie prin sinucideri, e cu mult mai mare.

Puterea fascinatoare a naturii și firea hazardoasă a multor oameni contribuie mult la aceasta. Astfel echilibristul Blondin a trecut peste cataracte pe o funie întinsă, alții au încercat să-l treacă în buți căptușite. Unii dintre aceștia s'au prăpădit frângându-se butea de stânci, alții au trecut norocoși, dar și-au pierdut mintea de spaima îndurate. S'a găsit un căpitan de marină, englezul Webb, care a încercat să treacă cataractele în not, însă acolo și-a pierdut vieța.

Peste podul construit într'un arc, trecem pe partea canadiană. Nime nu ne întreabă de pasaport. Aici e situat orășelul prietinos Clifton și rezervațiunea de stat numită „Parcul Victoria“ împrejmuește râul pe o întindere de 61 hectare. Orășelul are aspect idilic. Casele în formă de vile sunt așezate în mijlocul grădini-lor pline de pomi. Toți sunt în floare și par din depărtare pământuri uriașe albe presărate pe coastele verzi ale colinelor.

Casele sunt de obicei de lemn și au aspectul unor colivii ușoare și elegante. Cu toate acestea sunt foarte durabile și protejază prin construcția lor foarte bine contra frigului arctic ce atinge grade necunoscute la noi.

Punctul cel mai interesant pe partea canadiană este tunelul ce duce la nivelul apei și în dosul cascadei. Întrăm și trecem mai întâi prin niște odăi pline de curiozități indiane și suveniri: sunt fabricate de puțină valoare reală, dar cari se vând pe prețuri îngrozitoare. Suntem conduși la o carte mare, în care ne scriem numele spre vecinică amintire. Pe urmă domnii și damele se despart în săli deosebite unde sunt îmbrăcați în galoși și haine impermeabile, căci călătoria noastră o să ne ducă prin nori de umezeală și ploaie mărunță. În hainele acestea prea puțin potrivite pentru figurile noastre, facem o impresie burlescă de circ; galoșii spre pildă sunt așa de mari încât ai putea ușor reproduce minunea apostolilor de-a pluti peste ape.

În fine se deschide liftul, numit în America „elevator“, și noi întrăm — vreo 15 persoane deodată. La o adâncime de 40 m. debarcăm. Înainte noastră își cascade gura un tunel umed, luminat numai ici-colea cu câte o pară electrică; ne prindem de mâni într'un lanț cu toții și pătrundem pe dibuite înainte. De pe tavan cad picături groase de apă. Cu cât mergem mai departe cu atât se face mai frig și dela capătul tunelului se aud bubuituri de tun.

Însfârșit am ajuns și suntem primiți cu o larmă infernală. Ieșim pe un balcon de lemn ce tremură sub

picioarele noastre, chiar în dosul cascadei. Surprinși privim — după puțină — împrejur, căci din luna Mai am ajuns în plină iarnă și în mijlocul unei naturi revoltate ce urlă, clocote, îți aruncă volbură de apă în ochi, în nas, în gură; apoi te cuprind nori deși ce te învăluie în niște cearșafuri umede, încât abia mai vezi pe vecin, iar de vorbit — degeaba — căci nu te înțelege și nu înțelegeți pe nime. Vocea abia se aude. Zăpadă groasă acopere stâncile malului în jurul și de asupra noastră. Te apucă ametelele privind în sus și ai simțul că balconul începe să se miște cu tine.

Suntem scâlțați în apă rece, surzi și clănțanăm din dinți — e bine să ne reîntoarcem. Pe aceeași cărare, pe care am venit, ne îndreptăm iarăș spre lumina zilei, uluiți de cele văzute.

Cu vr'o sută de metri mai la vale, apa e liniștită și leagănă ușor pe spatele sale uriașe, pe „fata negurilor“, un vapoasă de excursiuni, care duce publicul chiar în fața cataractelor.

Și cu toate acestea, ca multe în lume, și cataractele acestea unice în felul lor, își vor avea sfârșitul. Căci puterea de eroziune a apei este mare și piatra de var peste care se revarsă nu e una dintre cele mai dure. Astfel s'a constatat, că peatra se sfarmă încet dar continuu, și cataractele reculează în fiecare an cu 66 cm. Astfel în circa 4500 de ani, cataractele vor fi cu 3 km. mai sus decât azi și vor avea o înălțime mai mică cu 15 metri; vor perde prin urmare mult din maiestatea de acum. Până atunci însă mai e vreme și multe generații pot să admire încă Niagara, fără să observe calculele minuțioase ale geologilor.

Cu vizita aceasta din Canada am și eshauriat așa zicând programul nostru, căci insulele „caprelor“, „a celor trei surori“, etc. nu prezintă interes deosebit. Sunt niște conglomerate mai mult sau mai puțin numeroase de stânci, legate una cu alta prin poduri de lemn. În insula „caprelor“ sunt câteva alee frumoase și puncte de privire asupra cataractelor. Un tunel asemenea celui descris conduce și de pe partea aceasta americană în dosul cataractelor.

Obosiți și impresionați de cele văzute luăm seara trenul înapoi spre New-York unde ajungem a doua zi dimineața după o noapte de sdruncinări infernale în „sleeping-car“-urile renumite americane.

Cântec

*Nu iubesc pe fata popii,
Uite, azi curat v'o spun,
Și de nu voiți să credeți
Mâna eu pe cruce-o pun.*

*Nu iubesc pe fata popii
Înc'odată v'o mai spun,
Dar pe fata preutesii
O iubesc, ca un nebun.*

H. DĂSCĂLESCU

CĂRARE NOUĂ*

I. CHIRU-NANOV

Abătută soarele în fața casei și un stol de raze căzură pe fereastra mărunță aprinzând geamul într-o volbură de lumină. Scăpărare apoi prin sticla îngăduitoare, năvăliră în odaie, țâșniră pe velința aleasă, de sub icoană, de aci săriră pe perețele alb, aprinseră și mai mult feștila candeliei, se jucară prin cununile împletite din spice de grâu pârguit, înălbură șervetele de borangic, rânduite în cuc, apoi toate razele se adunară într-o trambă de lumină și se sparse în mijlocul tavanului, scuturându-se deasupra patului într'un praf migălos. Călin se trezi și deschise ochii. O dogoare dulce vine dela soba, văruiată de curând, și un miros moleșitor, de busuioc, cimbru, lemnul lui Dumnezeu, umple toată casa. Călin se întinse în așternut, ca după un somn lung, fără întrerupere, și-apoi sări din pat. În vremea ce se îmbracă, își plimbă ochii prin toată odaia, pe policioara, pe icoanele vechi: tot așa sunt! Apoi merse și se rezemă în coate de pervazul ferestrei... A căzut puțină zăpadă de cu noapte și tot cuprinsul pare o cergă nesfârșită, presărată cu alesături albe, negre, verzi... Copacii se leagănă binișor, sub ciucurii ofânați de nea, potecile deabia se mai deslușesc într'o dungă pierdută, iar vârfurile dealurilor răsar în zarea senină, ca niște turnulețe, spuzite în năvala unui vârtej de scânteii... Și ochii lui Călin colindă fără preget: aci se duc, cu lăcomie, până în fundul depărtat, aci se întorc în ogradă, migălind fiecare locușor... Cum a îmbătrânit nucul!... i s'a uscat craca cea groasă!... Parcă n-avea scorbura la rădăcină?!... Da unde or fi merii de lângă pătul?!... Ce încărcăți erau de sfântu Ilie și rumeni ca scăpatatul! Nici gutuiul dela poartă nu mai e!... Și Călin iarăș mută privirile pe poalele munților, le duce pe vârful Țuguiatului, dealungul tăpșanului repede, apoi de acolo pe făgașul, de unde năpusteă, odată, târliă pe coama nemetului, gonind până'n răscrucea văilor; la cișmeaua Ursului. Îl poartă gândul tot înapoia vremilor... Se vede cu ghiozdanul de pânză la șold, luptând prin grămezile de zăpadă, vede odăița școalei, mărunță, întunecoasă, băieții smirna în bănci, iar părintele Sandea, cu barba lungă și încălțită, sporovăind pe catedră. Se numără zilele, ca ieri. Uite sărbătorile, Crezul în biserică, Tatăl nostru, sfântu Petru cu examenele, copiii îmbrăcați de sărbătoare, școala împodobită cu verdeață... Cu trupul drept, fruntea sus, și ochii țintă spre ascultători, așa spune el pe „Miorița“, iar Oancea îl soarbe cu privirea și toată fața părintelui râde de bucurie... Se înoadă firu gândului și pe Călin îl fură mintea mai departe, în mijloc de câmp, între lanurile coapte... Bubue mașina, gonesc curelele, furnicar de femei și bărbați asudă în pleava treeratului, iar grâul rumen și bobonat curge din belșug

* Fragment din romanul social: *Cărare nouă*, ce va apărea la toamnă.

Principele Carol al României a făcut nu de mult o vizită familiei regale din Italia și din prilejul acesta se vorbește de-o oarecare alianță între România și Italia pentru o hegemonie a celor două state în Balcani. Alianța aceasta afirmativă va fi cu atât mai mult asigurată, că principele Carol va lua în căsătorie o fată a regelui din Italia. În ilustrația ce-o dăm noi principele Carol e la dreapta regelui Italiei, Victor Emanuil al III.

pe jgheburile batozilor. Se deșartă banițele cu vârf în cărul arendașului, cerșuit până'n loltre, și rar vine rândul cărucioarei de alături... Se aprinde Oancea de necaz, când vede cu ce mai rămâne din munca de pe o vară, — și svârle banița desnădăjduit. Își dă pălăria pe ceafă boerul, și ridică gârbaciul, ce-l ținea pe genunchi. Oancea se apără, dar cureaua ce mare l-a plesnit în frunte și l-a dat peste cap. „Aoleo!... Căline... Anca...”, atât mai putu scoate... Călin tresări, scutură capul și-și șterse fruntea brobonată de sudoare.

Se deschise ușa încetinel și baba Anca pași pragul în vârful picioarelor, ca și când s-ar fi ferit, să nu trezească pe cineva; dar când dete cu ochii de Călin, care se plimbă pe dinaintea ferestrei, izbucni în voie:

„Te-ai sculat, maică?... Bine ai făcut, că toacă și popa de leturghie“.

Își lipi buzele uscate de fruntea albă a feciorului și-l mângăie pe obraz cu mâinele ei slabe:

„Ai dormit bine, maică?... Am așternut trei paturi, să fie patul mai moale.

— Bine mamă“, îngână Călin, „fără vise. Eram tare obosit; de ieri dimineață din revărsatul zorilor și până azi-noapte târziu, vino-vino, vino-vino, cu trenul, și-acu îmi urlă capul...“

— Așa departe e Bucureștiul, maică?...”, întrebă Anca, mirată.

„Departe, mamă. De aici până acolo, sunt tocmai cincisprezece poști, cu drumul de fier“.

Bătrâna dete din cap, apoi îi netezi părul, sprâncenele și iar îl sărută:

„Pupă-l mama de flăcău frumos... Călina maicii de când nu te-am văzut!...“

Călin își lipi capul de obrazul sbârcit și îngână: „De mult, mamă!...“

Anca rămase nemișcată și, după ce înăbuși un oftat, grăi:

„Cinci ani astă vară... Dela moartea lui bietu tat-tău!...“ Urmă o tăcere de câteva clipe și amândoi rămaseră cu privirile în gol. Anca duse șorțul încet și-și uscă genele înrouate, în vreme ce Călin îi impresură gâtul, căutând să-și ascundă ochii umezi. Își șterse lacrimile pe ascuns, și gonind gândul trist, printr'o sfială, începui altă vorbă, dând curaj batrânei:

„De acum are să fie bine de noi, mamă... Sunt inspector, am leafă mare, opt sute de franci pe lună...“

— Opt sute!, făcu Anca, adunându-și puterile slăbite și bucurându-se de bucuria feciorului drag.

Apoi Călin se duse degrabă la haina din cui și trase din buzunar ceva, întinzându-o mamă-sei:

„Îți place?!“

Bătrâna își trecu mâna peste ochi și se uită lung:

„Ce poză frumoasă!...“

Călin zâmbi:

„E mireasa mea, mamă...“

Anca deschise ochii mari, apoi deodată i se senină toată fața și izbucni, tremurând de bucurie:

„Mireasa ta?... așa frumoasă și îmbrăcată scump!..“

Călin plimbându-se cu mâinile în buzunar, urmă cu surâsul pe buze:

„Da mamă... E fată [de ministru, învățată, deșteaptă...“

— De ministru!“, făcû bătrâna și mai mirată, iar pe chip i se pecetlui tot mai multă bucurie...

După ce se uită cu deamănuntul la fotografie, grăi:

„Și așa frumoasă, cum e aici?!...“

— Mai frumoasă, mamă...

— Și blândă, cum se vede?!...“

Călin țintî ochii în gol:

„Cuminte și bună... ca dumneata, mamă...“

— Mâncă-i-ar, maica, ochisorii ei frumoși!“

Apoi Anca sărută fotografia și o lipi de piept, cu mult drag.

„De Anul-nou ne logodim“, începû Călin vorba iarăș, „și în dulcele Crăciunului facem nunta... Mergi și dumneata la București, mamă, stai la noi, o să avem case mari, frumoase...“

Bătrâna uitându-se pe lângă trupu-i:

„Și vrea ea, maică?!...“

— Cu toată inima... Ne suntem dragi mult unul altuia...“

Anca ridică ochii jilavi și legănă capul:

„Călina maicii, frumoasa...“

Apoi sărută pe rând: portretul și pe fecior.

„Vara, când e cald la București“, urmă Călin din nou, „venim aici la țară, în odaia asta mică și dumneata mamă, o înveți pe Adina să țasă, să facă alesături...“

— Cum spuseși c'o chiamă, maică?“, îi luă cuvântul bătrâna.

„Adina...“

— Ce nume scump!... Se cunoaște că e de neam mare!...

Țintî iarăș fotografia, privindu-o iscoditoare:

„Și-i place și la țară, maică?!... așa cucoană mare! Eu del!...“, și se uită încă odată pe lângă trupul ei zuvelcat.

Călin prinse mâna mamei și o sărută lung:

„Cine a învățat carte multă și are judecată cum-pănită, cinstește la fel pe toată lumea, căci toți avem rostul nostru pe pământ... Și Adina e învățată, mamă, și cu suflet blajin...“

Se îmbrățișară, cuprinzând între ei fotografia, iar bătrâna îngână întruna:

„Copiii mei scumpi! frumoșii maicii...“

După câteva clipe Anca întrebă feciorul:

„Stai mult aici?!...“

Călin lăsă ochii în jos, rupându-se de lângă mamă-sa:

„Nu!... Chiar azi după amiază plec la Opișeni, am să fac o cercetare. Și de acolo trec în județul Vâlcea. Dar săptămâna cealaltă vin iarăș, atunci o să stau mai multe zile...“

— La care Opișeni? — întrepruse bătrâna, — co-lea peste deal?!...“

— Da. S'au plâns locuitorii contra arendașului...“

Anca dete din cap, după un răstimp:

„Albu!... ce câne de om!... Vai de bieții creștini!“

Insula Ada-Caleh, pe care Ungaria a incorporat-o cu patru jandarmi și un pretore în zilele trecute. Turcii, comunicându-li-se această nesocotire politică, s'au arătat indignați din cale afară de purtarea Ungurilor, cu cari ei sunt încușcși după origine.

Călin lăsă sprâncenele în jos, iar peste față îi trecu o umbră, ca un val de întunec:

„Tot el ține moșia?!..”

— Tot! — și bătrâna înecă un oftat.

Li se încrucișară privirile și gândul amândurora fugi iarăș la cel dus. Dar Anca își păstră numai de-cât cumpătul și răvăci vedenia, schimbând vorba:

„Atunci, mă duc să dau zor mâncării. Am făcut azimă în țest, cum îți plăcea ție...”

Eși la vatră.

Călin îmbracă haina și începă să se plimbe prin casă. Vorbele bătrânei: „ce căne de om!” îi deschiseră și mai mult gândul... Tot el ține moșia!... și tot asupritor!.. Bietul tat'său!... Călin scutură capul și-și trecu podul palmei peste frunte. Își rezimă coatele de policioara ferestrei și lipi tâmpla de geamul umed și rece. Stătă mult așa, când făcū ochii mari, se deschise poarta și intrase un domn. Se duse de grabă și deschise ușa:

„Mincule! — isbucni fără veste.

— Eu Căline!” și se îmbrățișară cu prietinie frățească.

Apoi tot Călin, după un timp:

„Dar tu pe aici, dragă?!”

— Sunt medic de plasă aici, de șase luni. Am reședința chiar în Oprișeni...”

Călin îi strânse mâna:

„Nu mai ne-am văzut, de când ai eșit din facultate...”

— Așa e! — răspunse Mincu, — am fost în Moldova doi ani, apoi în Ialomița; astfel ne plimbă statul...

— Și eu sunt...” dete Călin să spună. Dar prietinul îi tăie vorba:

„Știu, te-au numit inspector agricol; am cetit în gazetă; felicitările mele, și să îndeplinești slujba sănătos și cu spor!”

Călin îi mulțumi, înclinând capul.

După mai multe vorbe aruncate în aducerea aminte a anilor petrecuți împreună, doctorul de plasă, urmă:

„Știam că sosești azi, pentru anchetă, și de aceea m'am grăbit, să vin, să te văd și mai mult să te vestesc, că azi, în răsăritul soarelui, tot satul se răscolase.”

Călin făcū o mișcare sfioasă și se cutremură.

„Nu te speria! — îl dumeri prietinul, — întâmplarea a făcut, ca să nu fiu eu plecat prin comune și să bag de seamă, să-i liniștesc; altfel cine știe unde ar fi ajuns lucrurile! Înconjuraseră cu toții curtea arendașului... Țin foarte mult sătenii la mine; le-am spus, să aibă răgaz până azi, că sosește inspectorul dela București, și așa s'au liniștit.”

După o întrerupere:

„Au și dreptate. Până în Decembrie nedișmiiți!... E de ne mai pomenit cu Albu; nu vrea să știe de nimeni!...”

Călin se ridică de pe pat. Tot trupul îi tremură și fierbe de neliniște.

„Vom vedea!... Să mergem de grabă...”

Apoi mai tare:

„Mamă...”

Dar Anca tocmai intră cu azima vărsând aburi:

„Gata masa, maică...”

Fragment

— Dintr'o poemă: „Capitala” —

...
*Și-acuma. pe trotuarul pe care roua moare,
Ritmez tăcerii triste ce crește 'n jurul meu
Un cântec nou ce mâne 'n lumina dela soare
Mă va munci 'n adâncuri și urmări mereu...*

*Îl spun tăcut în noapte, și nu-l mai am în minte,
Dar simt c'ar fi să fie și cald și grav și rar, —
Un cântec, pentru care nevoia de cuvinte
Mă 'ntârzie pe semne pe chelul solitar...*

*Și doar ascult... Într'însul nu-i vorba de castele,
De paji, de castelane, de lotuși și de stele —
(Romantice motive — un stok epuizat)
— Toscinele din turnuri, azi, altă oră bat!...
Le-aud tăind în noapte cu aripi de aramă
Douăsprezece grele bătăi sfășietoare,
Ca 'ntr'o cetate unde o 'ntreagă oaste moare,
Și-o alta, nouă, 'n locu-i toscinu-alarmeri chiamă!
Și mă cufund în noapte, iar sufletu-mi perdut,
Se diluiază 'n gândul în care-am străbătut:
„Nu lotuși albi pe ape, nu paji și nici povești,
Nu prinți, și nici bătăe de lună în ferești!...
Drept cadru, prins în noapte, un ticurici enorm,
Ceasornicul ce strică zidurilor ce dorm;
Și umbră, și lumină de triste felinare
Și ritmuri noi și grave, bătând fără 'ncelare...
Iar suflet e mulțimea de forme ce tresar
Din noapte și lumină fantastic și barbar;
Iar suflet e mulțimea de glasuri și de vise
Ce se înalță grele și cu aripi deschise,
Voind ca să cuprindă cu-o 'ntindere 'nălțimea,
— Atuncea când în noapte visează greu mulțimea!”*

*...Purtând în el pe semne problemele visate
E cântecul ce 'n noapte îl simt în jurul meu
Iar mâne, în lumină, mă va munci mereu...
Îl simt cum se frământă în unde, cum îi bate
Un ceas, în depărtare, largi ritmuri cadentate, —
Și 'n întunec, apa ce cântă și vorbește
Ce poartă și trăește un suflet omenesc,
Prin mii de guri răsufală profund, și omenește
Mereu mai dese par'că răsufletele cresc
Cu cât mai mult se duce în noaptea neșfârșită,
Ca o armată lungă, de cale oboșită...*

M. SĂULESCU

VIAȚA LA PARIS

PRIMEJDIA REVOLVERULUI — LUCRĂTOARELE PARISULUI
O SCENĂ DE STRADĂ

În vreme ce socialiștii francezi fac propagandă antipatriotică prin cazărmi, împotrivindu-se în parlament la înarmarea Franciei, frații lor, apașii, se înarmează din ce în ce mai îmbelșugat. Buzunarele lor ascund revolve perfectionate și stilette de oțel. Dar înarmarea aceasta ilicită se întinde în public cu o îngrijorătoare ușurință. Eri, un domn și-a ucis cumnatul cu revolverul în plină Avenue de l'Opera; alaltăeri un scriitor de talent și-a împușcat soția; astăzi, găsesc prin ziare, că un copil de paisprezece ani s'a sinucis, trăgându-și două gloanțe în inimă. Parizienii dețin astăzi, incontestabil, recordul revolverului. În nici un oraș din lume crimele sanguinare ori pasionale săvârșite cu ajutorul browningului, nu sunt mai număroase ca aci. În fiecare zi, arma aceasta troznește pe stradă și prin apartamente. Simplitatea cu care au ajuns parizienii să mănuiască revolverul, e pur și simplu deconcertantă. Este așa de ușor să ucizi! Miști numai degetul și ai suprimat o viață. Încolo, ucigașii nu-și fac griji; jurații francezi dovedesc față de ei o indulgență părintească. Iar număroasele cazuri în cari asasinii sunt achitați, constituiesc un fel de stimulent al sportului revolveresc...

Indulgența juraților și lesniciunea cu care și un copil își poate procura o armă, sunt cele două mari cauze ale neliniștitoare recrudescente de crime. De când ori cine are posibilitatea de a mănui un revolver, s'a suprimat ori ce respect de viața omenească. Când doi inși nu se înțeleg, unul din ei scoate browningul din buzunar și trage. O detunătură mai mult vibrează în atmosferă, și pe pământ e un om mai puțin. Pe asasin, jurații îl vor achită.

Reglementarea armelor de foc s'a adus de multe ori în discuție în presa locală. Până acum ea n'a căpătat încă nici o sancțiune. Jurnalele cer ca numai armurierii să aibă dreptul a vinde revolve, iar cumpărătorul să fie obligat a exhiba un permis de cumpărare eliberat de comisar. Numai așa, scriu ele, ar scădea numărul cel mare al crimelor de tot felul. Căci viața devine din ce în ce mai nesigură prin case și pe străzi.

Crimele cu revolverul au ajuns azi un adevărat pericol social, așa cum erau duelurile pe vremea lui

Richelieu. Marele cardinal însă, care era un om de o energie sălbatecă și necesară, a înecat în sânge veleitățile de împotrivire la ordonanțele lui. Câteva capete căzute pe eșafod, au evitat sute de dueluri mortale. Astăzi, severitatea aceasta aprigă nu mai e cu putință, sunt însă alte mijloace de represiune. Dacă nu se vor lua, să nu ne mirăm când îi vom vedea pe oratorii din cameră interpelându-se la rândul lor cu focuri de revolver.

*

Îmi place să contemplez în amurguri, eșirea din ateliere a lucrătoarelor pariziene. Vioiciunea și grația mișcărilor, delicatetea chipului, veselia ochilor lor mă încântă. Le vezi scurgându-se pe stradă în grupuri animate, apoi scoborând treptele cari duc în trenurile subpământene. Cele din urmă raze ale soarelui de lunie aprind scânteii în părul lor mătășos. Nimic nu trădează pe fețele lor obositoare muncă din timpul zilei. În ele găsim pilda cea mai contagioasă a plăcerii de a trăi.

Ele sunt urmașele grizetelor din 1830, cărora parizienii recunoscători le-au ridicat o statuie pe bulevardul Jules Ferry. Rasa lor trăește încă în lucrătoarele din ziua de azi. Ele simbolizează delicatetea, idealismul, curajul muncii, în sufletul lor setos de bine și de frumos se întâlneau în gradul cel mai înalt virtuțile femeii franceze, pe cari streinii le cunosc așa de puțin. Cu grizetele Parisului, a dispărut o epocă duioasă, care nu avea nimic comun cu egoista îmbulzeală a zilelor noastre. Pe dinaintea ochilor mei trece viziunea modestelor mansarde cu glastare de flori, cu canari în colivii mărunte, cu uruitul mașinei de cusut însoțit de glasul limpede al lucrătoarei cântând romanțele zilei. Grizetele erau virtuozice, muncitoare și veșnic mulțumite, cu o nuanță de romanticism în visele lor. Romanticismul acesta așa de poetic, lipsește în bună parte lucrătoarelor pariziene din ziua de azi. Utilitarismul aprig al veacului în care trăim îi înăbușește ori ce veleitete.

Îmi place totuș să privesc, în amurgurile calde de vară, ieșirea din atelier a fetelor pariziane. La ele găsesc simplitate și voce bună, curajul și plăcerea de a trăi. În mersul lor grațios, e o distincție nativă, iar glumele lor rostite cu o voce clară, pune o notă de veselie pe străzile pline de trecători zoriți.

*

O scenă de stradă mi-a dat, acum câteva zile, prilejul să admir lipsa de logică a omeneștilor ființe.

În place des Ternes, o femeie a căzut leșinată pe trotuar. Era o femeie tânără încă, delicată, cu fața palidă și suptă de mizerie, cu mâinile mici și albe. Nenorocita căzuse de inaniție. În jurul ei trecătorii o ajutau, conversând între ei.

„Ce păcat! — spunea o damă bătrână — că locuiesc cam departe de aici, i-aș oferi numai decât ospitalitate.

— Eu una n'aș lua în casa mea pe cea dintâi venită“, răspunse cu glasul acru, o altă femeie cu înfățișarea scheletică și cu ochii mici și răutăcioși.

O vânzătoare de zarzavaturi care frecă bolnava

pe frunte, se sculă deodată și șopti vecinelor ei cu glasul misterios:

„Mă prind că e o femeie de familie bună căzută în mizerie, din cine știe ce împrejurări. Ian privește ce mâni și ce picioare delicate are. Și chipul ei e un chip de femeie distinsă. Toaleta pe care o poartă, cu toate că uzată, are aerul de a fi costat mulți bani când și-a cumpărat-o“.

La cuvintele acestea, toate femeile din popor care o înconjurau pe bolnavă, se apropiară de ea cu un interes deosebit. Mila lor crescuse. Ideia că necunoscuta suferă acum, după o viață de belșug, le făceau s'o compătimizească și mai mult. Și pe când bolnava era transportată la spital, mi-am zis fără emoțiune că omul cu toată lipsa lui de logică, nu e o fiară așa de rea după cum se spune.

Căci logic e, a voi, ca persoana care a avut odată timpuri bune și pe care soarta a asvârlit-o în mizerie, să inspire tocmai ea mai puțină compătimire, decât nenorocita ființă a cărei viață întreagă n'a fost decât un șir de lipsuri și de dureri. Ne-am spune, cu dreptate, că o suferință de doi sau trei ani, venită după o existență îndestulată, nu se poate compara cu o mizerie continuă și chinuitoare. Lucrul acesta nu are însă loc niciodată. Femeile din popor, desmoștenitele soartei cari înconjurau mai eri pe palida necunoscută, s'au înduioșat la gândul că femeia aceea a făcut de curând cunoștință cu neagra sărăcie, cu sărăcia pe care ele o cunosc de mici și pe care întotdeauna o vor cunoaște! În loc ca ideea bunei existențe anterioare pe care i-o presupuneau streinei să le îndârjească, ea le-a înduioșat, dimpotrivă.

Sentimentele bune le găsim numai în popor, în poporul simplu și resemnat. Cu cât suntem mai rafinați moralicește, cu atâta crește și egoismul nostru.

Să nu ne mândrim cu el.

Paris, Iunie.

Adrian Corbul.

Cântec

*Ți-am făurit palat
Iubirea mea pribeagă,
Să te păstrez în veci,
Ca să te am întreagă.*

*Și l-am împodobit
Cu visurile mele
Și cu argint curat
Din pulberea de stele...*

*Ți-am făurit palat
Iubirea mea invinsă,
Ca să te am în veci
În sufletu-mi cuprinsă.*

*Tu să 'nflorești frumos
În larga-i încăpere,
Să te păstrez de-acum
Liman de mângâiere.*

I. N. PARVULESCU

FLOAREA BETULIEI

ROMAN DIN EPOCA ASIRO-BABILONIANĂ

DE: STEFAN LĂZĂR.

TRAD. AUTORIZATĂ DE: ALEXANDRU CIURA

XXXI.

— 20 —

Fecioara, nebunul și adevărații nebuni.

Lacrimile Iuditei izbucniră cum izbucnește părăiașul din peștera de opal.

Thartan intră în cort și Holofern îi zise, pe deplin liniștit:

— Chiamă-l înapoi, regret, că lucrurile s'au petrecut astfel...

Thartan răspunse:

— A plecat deja pe roibul lui...

Iudita rămase ca trăznită auzind vestea. El a plecat pentru totdeauna, rănit de moarte, deși ea nu dorise să-l rănească.

Dumnezeule, pentru ce nu l-ai făcut, să înțeleagă, că acest joc desperat nu e decât o simulare! Ce s'ar fi întâmplat, dacă ea s'ar fi aruncat în brațele lui și l'ar fi sărutat, cum obișnuesc logodnicii?! Sărutul acesta ar fi fost acela al dragostii adevărate, dar ar fi avut, drept urmare, ruina Israilului.

Adonai!, cum a sărit bietul om, când a revăzut-o! Slavă Ție, Doamne, că ai dat atâta putere unei femei slabe...

Vorbele grele ale lui Salatiel îi răsunau în suflet. El credeă, că e amanta lui Holofern! Credința ei jicnită se revoltă și începă să i se deștepte și un fel de mânie, pentru gelozia lui atât de vădită...

Cum n'a putut înțelege situația ei? Cum n'a putut observa, cât de mult s'a luptat, ca să se prefacă?

Jocul acesta primejdios o obosise și era acum aproape bolnavă. Jocul era periculos, căci atâția ochi erau ațintiți asupra ei, pândindu-i toate gesturile, mai ales acei ochi verzui o urmăreau cu stăruință, fixându-se și acum asupra ei, ca și când ar vrea să o ucidă.

Ea plângea, privind, pe furiș, la Bilbo. Holofern o întrebă mirat:

— Tu plângi?

— Da...

— Pentru ce?

— Deplâng clipa, în care m'am născut...

Holofern izbucni îngâmfat:

— Nu plânge. Pleacă și tu cu el!

— Nu pentru asta plâng, ci pentru că te-am văzut!

— Plângi, pentru că îl iubești pe Salatiel!

Iudita izbucni în hohote de plâns:

— Plâng, căci te iubesc și sufăr... știu foarte bine, că o să am parte numai de jale...

Holofern se înduioșă, văzând-o cum plânge. O cuprinse pe după gât și o atrase înspre el.

— Nu plânge... nu plânge. Mă doare așa de mult, când te văd lacrimând!

O mângâie.

— Du-te în cortul tău și te odihnește. Uită totul... Mângăie-te cu gândul, că Holofern va ști să războvească o femeie, căreia i s'au spus vorbe grele!

Îi mângăie mâna și obrazii; eră gingaș, ca un poet înamorat.

Iudita se ridică din scaun, mulțămindu-i:

— Samas, zeul Soarelui, să te binecuvinte, căci ți-a umplut sufletul de căldură și lumină! Și să te ferească de orice primejdie!

Se înclină.

— Adio, domnilor!

Vitejii o salutară, cu adânc respect, dar îndată ce ea se depărtă, Bilbo sări înfuriat:

— Vă mărturisesc, pe duhurile morților, că femeia asta se știe preface, ca nimeni alta! Nu mai poate fi pe lume o altă femeie, ca să-și bată joc, în așa mod, chiar de sentimentele ei... În întreaga tabăra babiloniană singur eu sunt cuminte și ea... dar ea e mult mai șireată și se știe folosi mai bine de mintea ei...

Holofern esclamă vesel:

— Cât e de solemn acest nebun pârilit! Mă obsează cu ochii lui îndurerăți... Hei Vagao, dă-i un pumn de auri!

Nebunul răspunse posomorât:

— Nu-mi trebuie aurul, dar te rog, ascultă-mă! Înțelege-mă, că nu pot suferi pe această ovreică frumoasă, căci simțesc, că are să te piarză... Ți-o jur pe toți zeii!

Dar Holofern își bătu joc de măscăriciul întristat, căci eră beat de vin și, mai ales, de dragoste. Zimbelul frumoasei femei îi tulburase sufletul, încât eră acum, ca un leu ferecat în cătușe.

Priviă aiurit și zimbiă. Vedeă o fantomă: fața frumoasei ovreici plutea înainte-i, ca un desemn abia vizibil...

Thartan adause:

— Nu mai e o altă femeie așa de frumoasă, în lumea întreagă!

— Nu mai e alta! — repetară ceilalți conducători, ca să-i facă voia lui Holofern.

Bilbo râse cu amărăciune:

— Fecioara! Vergura din Betulia!

Holofern spuse, zimbînd:

— Vezi, Bilbo, ai spus adevărul, cu toate că îndrugi batjocuri murdare. Femeia aceasta e chiar virtutea întrupată!

Și întorcându-se spre comandanți, adause:

— De-ați vedeă, cât de mult se rușinează, când mă uit la ea!

Comandanții aprobară, clătînându-și capetele, iar Bilbo râse, cu ironie amară:

— Vedeți-l, își închipue, că e îndrăgită de el!

Holofern râse și el, fericit:

— Nici nu va fi îndrăgită de tine, nebunule, căci ești așa de pocit, încât și catării zbiară după tine, când treci pe ulițele Babilonului!

În corturile învecinate s'auziau răsete înfundate:

— Să trăiască Serpalantis!

— Ai perdut!

Rabsaris spuse:

— Principii joacă cubi.

— Zece auri — s'auzi glasul de afară.

Holofern zise:

— E glasul lui Tompar.

Alt glas:

— Ai perdut!

Urmă o clipă de tăcere, apoi glasul răzbătă iarăș:

— O sută de auri.

Sarezer zise:

— Glasul acesta e, într'adevăr, al lui Tompar.

— Ce interesant e, să-i ascuți din depărtare, — adause Holofern. — Se resimte agitarea din glasuri.

Iarăș se auzi glasul celalalt:

— Ai perdut.

S'auziă zgomot, ciocniri de păhară.

— Las' să-și petreacă și ei:

Sarezer zise lui Bilbo:

— Tu invidiezi succesul lui Holofern, pentru aceea spui atâtea prostii despre femeia cea frumoasă...

— O miie de auri!

— Chemați-l aci pe bietul bătrân — zise Holofern — altcum haimanalele acele îi iau toți banii...

Vagao eși să-l cheme pe Tompar, și Rabsaris zise, după ce înghiți zdravăn din cupă:

— Stăpâne, ai dreptate! Femeia aceasta e, într'adevăr, întruparea virtuții. Cât e de cucernică! În zori de zi trece cu servitoarea prin tabăra carelor, la fântână, se spală, îngenunchiază și se roagă, până ce apare pe cer chipul biruitor al zeului Samas...

Bilbo îl întregi:

— O femeie, care se închină cu atâtea cucernicie Dumnezeului ei, nu poate fi trădătoare de neam! Ea ne va conduce doar, pe cărări ascunse? Minciună! Totul e minciună, afară de un singur lucru: că voi, bunii mei domni, sunteți nebuni cu totul...

Le întoarse spatele, căci nebunul are totdeauna oroare de nebuni...

XXXII.

Povestea cercelului de aur.

Samas, zeul Soarelui, își îndreptase privirile a-prinse, probabil, spre altă stea, căci căldura nu mai eră așa de nesuferită, în valea Esdrelonului.

Deodată cu încetarea nădufului, asirienii cei negri eșiră din corturi și începură să-și petreacă și ei în vreme ce comandanții beau în cortul lui Holofern și aurii zuruiau în cortul principilor.

Unii se întinseră în iarbă și începură să se joace cu cubii. Jucau cu piese de broz, dar unii își cercuă norocul și cu juvaeruri de argint și aur.

Alt grup atâră o sfoară de două lănci înfipite în pământ, sărind peste ea cu ajutorul unor prăgini lungi; alții se întreceau în fugă. Eră o mișcare aprinsă în întreaga tabăra.

În altă parte a taberii se îngămădiră mai mulți

în jurul unui soldat asirian, care cântă cu glas frumos cântece monotone și melancolice:

Hei Euftrat, hei Euftrat,
Mă gândesc la tine cu inima strânsă,
Mă gândesc la tine.

Un glas profund cântă:

Lacrimi nenumărate...
Câți Asirieni nu te vor mai revedea,
Niciodată...

Un glas jalnic se desprinsese din cor:

Plâng și eu...
Am avut, în taină, iubită
În Babilon.

Glasul soldatului asirian răzbătutu iarăș:

Îi voi duce,
Mărgele strălucitoare îi voi duce,
Căci îi sunt dragi.

Iarăș se auziră glasuri posomorâte:

Le voi arunca
Plângând înainte-i și o voi blăstăma-o
Voi blăstăma-o...

Cântarea se perdă într'un suspin:

O, Dumnezeu meu,
În ale cui brațe voi găsi-o
Pe iubita mea?...

Și în vreme ce cântau și povesteau despre fetele brune ale Babilonului, unul dintre jucătorii cu cubii câștigase o mulțime de bucăți de bronz, argint și aur, mai ales dela un luptător cu numele Nuofer. Acesta își scoase din ureche și cercelul de aur și îl puse în joc.

Îl perdă și pe acesta, dar Baldaros, jucătorul norocos, adunându-și câștigul, jocul se încheie.

— Ascultă, Nuofer, tu ești un povestitor dibaciu, și dacă spui o poveste frumoasă îți redau cercelul.

Nuofer ținea foarte mult la cercel și se învoi să spună o poveste, dacă i-l redă.

— Iați-l... — zise Baldaros și se întinseră cu toții pe pânțele, ca să asculte povestea.

Acesta își atârână iarăș cercelul și suspină:

— Povestea mea istorisește despre Semiramida, a cărei glorie e scrisă în tablă de piatră. Povestea mea glăsuiește despre regina, care a poruncit să se scrie despre ea în tablele de piatră următoarele:

„Firea mi-a dat trup de femeie, dar faptele mele mă ridică alături de cei mai glorioși bărbați. Stăpânesc împărăția lui Ninos, ce se întinde dela hotarul apusean până la râul Indus, spre sud până la țara smirnei și a tămâiei, iar spre nord până la poporul Sacilor. Înainte de stăpânirea mea, Asirienii încă nu văzuseră marea, eu am văzut nouă mări și ele sunt așa de îndepărtate, încât omul abia poate ajunge la ele. Eu am silit râurile să-și schimbe alvia după dorința mea și le-am dat drumul numai pe unde puteau fi de folos. Am schimbat pământurile sterpe în câmpii roditoare, căci le-am udat cu apa râurilor mele. Am ridicat fortărețe ireductibile, am deschis drumuri peste stânci inaccesibile, în locuri pe cari mai înainte le în-

cunjurau și fiarele. Cu toată munca aceasta am avut destul răgaz și pentru plăceri și pentru prietini...”

Nuofer se opri, observând cu un zimbet, cum ochii ascultătorilor scânteiază de bucurie, la amintirea numelui glorios al legendarei regine asiriene.

O Semiramidă... — suspină unul și Nuofer, propinându-se pe cotul stâng, începă să povestească cu ochii închiși pe jumătate, cu fantasia lui aprinsă, celebra legendă a Semiramidei.

1. În grădina aeriană.

Semiramida era culcată pe canapeaua din fir de aur în boschetul ei de roze. Alături arbori minunați își împărtășiau miremele, și o apărau cu umbra lor de arșița soarelui. La picioarele ei erau sclavele de o frumusețe rară, fetele regilor învinși, pe cari le-a adus din toate părțile lumii în puternicul Babilon, ca pradă din războaie. Ele cântau mulcom, întovărășindu-și cântecul cu muzica domoală a harfei cu șapte coarde; Semiramida, în mijlocul fecioarelor alese, era ca luna între stele.

Părul ei mai negru ca noaptea, cădea în valuri bogate, ca un râu întunecat, în vreme ce ochii ei mari visători răzbăteau în ramii cu flori roșii ai arborilor, spre golul zimbitor. Și cum stă în nemișcare, cântul și muzica harfelor se stinse ca un suspin și sclavele se depărtară cu pași grăbiți, știind prea bine, că văduva regelui Ninos nu are lipsă de serviciile lor, când privește aiurită, cu ochii ei mari și visători, spre cerul fără margini...

O rază de soare pătrunse prin ramuri, oprindu-se aprinsă, pe trupul ei de alabastru ce tresărea din când în când în mod tainic. Adieri de vânt veniau în boschetul de roze, mângându-i trupul, mirositor de nard, ca niște mâni îndrăgostite și Semiramida suspină...

Se lăsă răpită de gânduri de dragoste. Îi era dor de cineva, a cărui îmbrățișare să fie puternică, a cărui sărut să fie de flacări și a cărui sânge să fie roșu, ca mantia de purpură a regilor, sau ca rubinul... căci trebuia să moară acela, pe care ea îl sărută, trebuia să moară după clipa plăcerii, după cum au murit întotdeauna, acei fericiți muritori, cari au văzut uitarea de sine a puternicei Semiramide...

Copacii cu frunzele mari răspândiau mireme îmbătătoare. Sufletul Semiramidei începă să se îmbete. Suspina adânc, cu dorinți de dragoste. I se pără, că un altul încă suspină tot așa, întrun ungher...

— urmează —

Abonații noștri restanțieri sunt rugați ca să reînnoiască abonamentul fără amânare.

FLORI DE-O ZI

S'a încheiat pacea...

S'a încheiat pacea în Balcani. Turcii au ieșit înfrânți din luptă, iar popoarele balcanice istovite, prăpădite. În țara învinsului, ca și în țările celor învingători se scurge mulțimea cernită. Marea majoritate este a văduvelor și a orfanilor. Câmpiile nelucrate, uzinele închise așteaptă brațele omenești. Ele vor lipsi încă multă vreme de aci încolo. Pacea s'a încheiat în Balcani.

Ea s'a încheiat în o parte și amenință să fie tulburată în altă parte. Intre aliații creștini a izbucnit rivalitatea. Eră și de prevăzut. Când e vorba de sânge și de distrugere, oamenii se înțeleg mai ușor între dânșii decât la împărțeală. Duhul răului e unanim, dar spiritul proprietății e cârcotaș. Așa a fost în toate timpurile și tot așa va fi și după noi. Omul e om și războiul e elementul său indispensabil.

Pacea s'a încheiat în Balcani. Imi aduc aminte când a început războiul, pe la începutul lui Octombrie. Neamurile coalizate luaseră în numele crucei armele împotriva vecinilor lor musulmani. Armatele lor vibrau de dorința de a se măsură cu închinătorii Profetului. Sunt aproape o mie de ani decând au pornit înspre răsăritul îndepărtat, mândrele cete de cruciați. Ce deosebire găsim noi între trupele din Balcani și paladiniii lui Godefroy de Bouillon sau aceia ai lui Ricard Inimă-de-leu? Doar armele, limba, costumul și pretextele erau schimbate. Acestea sunt însă elemente superficiale. Pornirea sufletească e aceeași. Sute și mii au fost în istorie pretextele ciocnirilor între oameni; ele n'au fost și nu sunt în realitate decât deghizările nenumărate ale instinctului neclintit, veșnic, imperios și obscur care-i mână pe oameni a se extermină între dânșii, după legea misterioasă care ne guvernează, și împreună cu noi fiarele din codru, microbii din picătura de apă și plantele cari scânteiază în valurile de eter.

Cea mai bună dovadă că războiul este firesc, îl găsim în ten-

ziunea inconștientă a popoarelor cari asistă ca spectatori la luptele dintre două sau mai multe neamuri. Ori cât de departe am fi de teatrul războiului, el are darul de-a ne escită. O nervositate ciudată ne cuprinde, un dor de luptă obscur dar pățimaș. Ciocnirile dintre oameni sunt totdeauna pățimașe. Ele aduc la suprafață, de sub stratul fragil al ideilor adoptate, instinctul strămoșesc al distrugerii, așa cum îl simte individul luat în parte la o luptă între doi semeni ai săi. Sforțările adversarilor ne fac să ne încordăm mușchii, să strângem pumnii fără de voe, și cu greu ne stăpânim atunci pornirea de a ne avântă și noi în mijlocul aventurii.

Și îmi zic, la vestea că în Balcani s'a încheiat pacea, că un alt război, că alte războaie nu vor întârzi de a izbucni în lume. Unde? Când? Nu știu, dar ele vor avea loc. Pe pământul nostru bătrân, fecund și răbdător a căzut doar de când îl stăpânesc oamenii, atâta sânge! Un sânge nou îl va stropi în decursul anilor și a veacurilor. Și vor fi lupte noi, se va încheia pacea, omeneșii își va face iar iluzii, că războiul a încetat, și alte războaie vor distruge aceste iluzii. Ne frământăm și ne vom frământă veșnic cu balastul păcatului strămoșesc aninat de grumazi...

□ □ □

Colonelul Redl...

De patrusprezece ani de zile a trădat sistematic tainele militare ale armatei austro-ungare, căreia îi aparține, și niciodată n-a fost trasă la îndoială corectitatea și cinstea lui de soldat. E de neînchipuit, cum omului acestuia îi reușise să vândă pe bani scumpi cele mai bine păzite secrete, dacă te gândești cu câtă precauțiune, cu câtă teamă se griesc teancurile acelea de hârtii pe cari stă scris doar un singur cuvânt: *secrete*. Numai cei mai eminenti ofițeri, cei mai buni între cei buni, pot răsfoi din când în când aceste manuscrise, în credința cărora cătră patrie și dinastie nime nu cutează măcar să se 'ndoiască. Unul din aceștia pareă colonelul Redl, unul din cei mai buni între buni și acum când s'a dovedit, că a fost cel mai mare trădător, dintre câți cunoște istoria militară a monarhiei austro-ungare, e firesc, ca toată lumea interesată

să rămâie paralizată pe un moment. Un suflet din cele mai murdare, colonelul acesta a vândut unei puteri streine cu gânduri dușmane, toate mișcările armatei austro-ungare, toate tainele ei, uitând, că vinde vieți a zeci și sute de mii de soldați și zdruncină existența tot atâtor copii, cari ar fi putut rămâne orfani după părinții lor chemați la oaste. Pentru ban, colonelul acesta a fost în stare să se facă celebru de cea mai mare mârșavie omenească și de cel mai mare păcat posibil, de păcatul trădării. Dacă în atmosfera încordată din primăvară, s'ar fi declarat războiul între Rusia și Austro-Ungaria, oastea monarhiei ar fi fost zdrobită cu desăvârșire — cum se spune — și asta numai pentru că s'a aflat un Redl mizerabil, care să vândă dușmanului toate îndrumările date armatelor din Galiția și întreg aranjamentul acestora...

Când s'a descoperit trădarea aceasta atât de condamnabilă, trădătorul și-a tras un glonț, scăpând astfel de judecata lumească. Lumea însă a rămas și pe mai departe plină de nedumerire, iar presa a cerut o revizuire a ofițerilor din statul major, o selecționare mai riguroasă a lor, ca să nu se mai poată întâmplă în viitor trădări de felul acesteia. Din prilejul acesta s'a arătat totodată, că ce slab e întocmită monarhia austro-ungară pentru spionaj și că rolul ei în privința aceasta se reduce numai la apărarea propriu zisă împotriva spionilor streini. Rusia de pildă cheltuie anual sute de milioane cu cancelaria de spionaj, care are agenți în toate statele și pe cari îi plătește cu zeci și sute de mii pentru tainele militare ce i le pot comunica. Politica aceasta e de cea mai mare însemnătate posibilă, pentru că Rusia, cu oricare stat s'ar încurcă în război, are cele mai mari șanșe de izbândă, fiindu-i prin spionaj înainte cunoscute mișcările și numărul armatei streine ce s'ar trimite împotriva ei...

Și e dureros, că aproape în toate armatele se află ofițeri de tagma lui Redl, cari pentru că să poată cheltui sume enorme în plăceri păcătoase cu femeii ușuratică, sunt în stare să vândă soarta țării. E un nenoroc pe semne, care urmărește întregă viața de pe rotogolul acesta. S. B.

□ □ □

Imigrările americane

Știm cu toții cu ce înverșunare a început guvernul Statelor-Unite să oprească imigrările în Uniune. Problema aceasta Americanii nu au

pus-o numai față de Japonezi, dar și față de Europeni. Etichetele de „undesirable“ cu cari resping ei în fiecare zi și fără motive serioase pe acei cari debarcă în țara lor, se înmulțesc în mod neliniștitor. Chestiunea aceasta ne privește foarte de aproape pe noi, Românii transilvăneni. Și credem interesat să menționăm un studiu frumos publicat în această privință în *North American Review* sub semnătura reverendului Perey Stickney Grant.

Părerea acestui autor este, că America a devenit, nu leagănul unei rase noi după cum se pretinde, ci mormântul unei rase vechi. Amalgamarea socială îi pare „problema eroică“ a vremurilor noastre. Guvernul Statelor-Unite nu trebuie să-și închidă granițele față de streini, căci are nevoie de ei pentru a pune în valoare bogățiile țării. Este de-asemenea nedrept ca el să admită numai imigranți de o anumite naționalitate. Ceea ce i-ar fi admis să respingă sunt numai bolnavii și analfașii. Dar e trist și măhnitor, când el refuză ospitalitatea acelora, cari vin dintr-o țară unde libertatea nu există, și cari sunt în foarte multe cazuri niște exilați.

Desigur, că le vine foarte greu Americaniilor să asimileze mulțimile pestrițe de astăzi, așa de streine imigranților anglo-celți de odinioară. Cu toate acestea, ea este necesară și posibilă. Asimilarea să se facă prin căsătorii micste, printr-o educațiune școlară dată în comun, prin exercițiul drepturilor politice. Ceeace dovedește că asimilarea aceasta se produce de pe acum, este faptul că în regiunile unde o rasă anumită predomină prin numărul și calitățile ei, nu se poate constata totuș nici o suprație socială. Savanții cred, pe de altă parte, că încrucișările crează individualități superioare a-celora ale autorilor lor. Profesorul Franz Boas spune, că el nu se teme de efectul amestecării raselor din America. Mulți oameni mari au fost niște corcitură: Alexandru Dumas (alb și negru), Alexandru Hamilton (francez și englez), Lafcadi Hearn (grec și irlandez), Du Maurier, Saint-Gaudens, Dante, Gabriel Rossetti aveau strămoși de origini diverse, iar în Robert Browning a curs sângele a patru rase.

Imigranții și descendenții diferitelor rase cari trăiesc în Statele-Unite, urmează reverendul Grant, sfârșesc curând prin a se imbibă de ideile democratice americane.

Dela 1899 până la 1910, rasele cari au furnizat un mai mare număr de imigranți au fost Ovreii și Slavii. Popoarele dela nordul și răsăritul Europei sunt toate asimilabile. F. M.

□ □ □

Gh. Voinea: Păcate.

Nu 'nțelegeam, pe lângă toată truda, că de ce dl Gh. Voinea și-o fi botezat volumul de versuri: *Păcate*. Și-am început să-l citesc cu multă indulgiță, cu multă bunăvoiniță, ca doară-doară voiu descoperi în întreg volumul ceva, un semn macăr, care să justifice numirea aceasta sigestivă.

...*Păcate*, hm, mi-am zis — când am luat volumul în mână — acesta trebuie să fie ceva atrăgător, frumos, captivant, ca însuș păcatul. Sentimentele ce le-am putut descoperi în versurile dlui Gh. Voinea însă nu purtau nici o pecete macar a păcatului, așa cum îl înțelegem noi muritorii de rând. Și când am rămas în felul acesta despoiat de iluziile pe cari le anticipasem volumului *Păcate*, — am început să frunzăresc distras filele pentru a doua-oară, de data aceasta nu mai mult ca un cititor indulgent, ci ca omul care vrea să-și tălmăcească o numire ciudată, absolut nejustificată. Și cum petreceam cu ochii versurile schilave ale dlui Gh. Voinea simțiam, că începe să mi se facă lumină în minte. Când am frunzăzit întreg volumul, trecând cu ochii peste versuri de felul acestora:

„Intr'un album...
„Trei pagini albe,
„Trei rânduri scrise 'n fugă,
„Trei rânduri parfumate,
„Trei lacrimi,
„Trei imagini,
„Trei fire de coșite
„Cu-o panglică 'nodate...
„Ca note discordante:
„Ei doi
„Și un trifoi
„Trifoi cu patru foi...“ —

când am cetit — cum spun — cu duiumul versuri de velul acestora, mi s'a făcut lumină în minte și-am înțeles că versurile dlui Gh. Voinea, sunt nu *Păcate*, ci *Crime... literare*.

R. M.

Scrisori dela Redacție

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Endimian. Poezia dtră nu se poate publica.

Gg. G. F. „Cultul trecutului“ nu poartă timbrul revistei noastre și de-aceia n-o putem folosi.

D. N. „Visul unui dorobanț“ ca lucrare stilistică începătoare are cele mai bune calități, compoziția însă e în măsură mare influințată de Satira III-a a lui Eminescu. Încercați-vă puterile în concepții originale și avem toată credința, că ne veți putea da lucrări pe deplin reușite, pe cari le vom publica cu plăcere. Epigramele le-am predat la destinație.

I. M. 312. Răspundem pe scurt aci la întrebările dtră, comunicându-vă, că poezia trimisă e nesuccesă, ca formă mai ales. Versurile ca lumbă sunt aproape prozaice și ca să puteți scrie o poezie publicabilă, va trebui, ca înainte de toate să știți versifica fără greșală.

Ionel din S. Am cetit cu luare aminte versurile trimise, dar n-am aflat nici una publicabilă. Vre-o foaie populară poate v-ar putea face hatârul să le publice, la noi însă nu se poate.

Miorița C. Dela dumneavoastră am publicat versuri mai bune, pe acestea prin urmare nu le putem publica.

E. T. D. Regretăm mult, că nu vă putem împlini dorința.

V.-Albești. Vă rugăm, să binevoiți a ne trimite numai versuri, pe cari nu le publicați și în altă parte, căci altfel refuzăm publicarea lor.

CUPRINSUL:

- Eugen Vancu*: Dela New-York la Niagara, impresii.
H. Dăscălescu: Cântec, poezie.
I. Chiru-Nanov: Cărare nouă, proză.
M. Săulescu: Fragment din poema „Capitala“, poezie.
Adr. Corbul: Viața la Paris, proză.
I. N. Pârvolescu: Cântec, poezie.
Lăzăr-Ciura: Floarea Betuliei, roman.

FLORI DE-O ZI:

- C.*: S'a încheiat pacea...
S. B.: Colonelul Redl.
F. M.: Imigrările americane.
R. M.: Gh. Voinea: „Păcate“.

SCRISORI DELA REDACȚIE
ILUSTRĂȚII

O guvernantă

care vorbește perfect românește și nemțește află aplicare pe lunile Iulie și August, pe lângă condiții favorabile. Adresa o dă admin. „Cosinzenii“.